

จากสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป มีการซึมซับวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำของเด็กนักเรียนวัยรุ่น ที่ปัจจุบันกลายเป็นวัฒนธรรมและค่านิยมของเด็กในกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพในอนาคต การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำและปัจจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำกับภาวะโภชนาการของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในโรงเรียนเขตปทุมวัน จำนวน 392 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 78.8 รองลงมาพบว่ามีความอ้วนร้อยละ 10.7 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดและขนมขบเคี้ยวเป็นปัญหาน้อย ร้อยละ 64.5 และ 65.1 ตามลำดับ และมีพฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลมเป็นปัญหามากถึงร้อยละ 43.4 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ แรงจูงใจจากผู้ปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ความรู้และทัศนคติที่มีต่อการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ แรงจูงใจจากผู้ปกครอง แรงจูงใจจากเพื่อนและการให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าปัจจัยที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของวัยรุนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมค่านิยมการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพในโอกาสต่างๆ แทนการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ

Due to the socio – economic and environmental changes, the western culture has been inculcated in Thailand more and more resulting in change of people's lifestyles, especially junk food consumption of adolescent students. At present, junk food consumption become the culture and value held by this group of children and it will lead to health problems in the future. This study was a survey research aimed to study the junk food consumption and factors relating junk food consumption, including the relationship between junk food consumption and nutritional status of the students. The sample was composed of 392 grade 6, 9 and 12 students of the selected schools in Pathumwan District. Data were collected using questionnaires and analyzed by computing percentage, mean, SD, Chi-square test, Pearson Product Moment Correlation, t-test and ANOVA. The confidence level to accept or reject the research hypothesis was set at 95%.

The results of the research showed that most of the sampled students had normal nutritional status (78.8%) and 10.7 percent had obesity. Regarding consuming fast foods and snacks, there were 64.5 percent and 65.1 percent respectively of the sampled students who had a low level of problem regarding fast food and snack consumption while 43.4 percent had a moderate level of problem regarding soft drinks consumption. The factor which affected junk food consumption of grade 6 students was the encouragement from guardians, and for grade 9 students, it was found that knowledge and attitudes toward junk food consumption, encouragement from friends, and the recognition of the importance of marketing promotion strategies, were the factors which affected their junk food consumption and there was no factor affecting junk food consumption of grade 12 students. Regarding nutritional status of the students, no relationship was found with their junk food consumption. The research results suggest that nutritional surveillance of adolescents should be done continuously and healthy food consumption value should be promoted in various occasions in order to replace junk food consumption .